

HAVIJER BOSK

VOLETI
nekog poput
TEBE

S katalonskog preveo
Igor Marojević

 Laguna

Naslov originala

Xavier Bosch, 2015

ALGÚ COM TU

Copyright © 2015 by Xavier Bosch

Copyright © 2015 by Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S. A.U.

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

Prevod ove knjige urađen je uz podršku Instituta *Ramon Llull*.

llull institut
ramon llull

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Mojim roditeljima Đordiju i Mariji Rosi.
I ako ga ne budu čitali, dugovao sam im ovaj roman.*

*Ljubav se rađa iz sećanja, živi od
pameti i umire zbog zaborava.*

Ramon Ljulj

Pričaj mi o mojoj majci!

Don Hose, Mikaeli
(Bizeova *Karmen*, prvi čin)

*Samo jedno ti tražim: nemoj da praviš
roman od naše priče.
Ona mora da ostane samo za nas dvoje.*

PAULINA

SADRŽAJ

1. TAJANSTVENI LIK	11
2. LJUBAVNIK U TVOM NARUČJU	19
3. TAJ DAN NIJE BIO DOBAR.	31
4. TREĆI SPRAT BEZ LIFTA	42
5. ŽENE SE DEPILIRAJU	53
6. SA USKOM PIVSKOM ČAŠOM U RUCI.	65
7. JEDNU OD SVIH KNJIGA.	79
8. RASPOREDILA SAM VAS TAKO DA SEDITE ZAJEDNO	90
9. KAO DA SPOLJNI SVET NE POSTOJI	108
10. POD SENKOM NOTR DAMA	137
11. BUGARSKJE LJUBAVNE PESME	167
12. PETNAEST MINUTA PRE KRAJA SVETA	190
13. PREĆI POLJE.	221
14. CVEĆE ŠTO LETI	232
15. TERASA NA VOTERGEJT VOKU	241

16. ŠETAČ	.252
17. SVET UNUTAR SVETA.	.260
18. ODJEDNOM HRID.	.272
19. SVI SMO ZASLUŽILI REČI KOJE SMO DOBILI . . .	.287
O autoru	.309

1. TAJANSTVENI LIK

N ikada neću zaboraviti kako se desilo da se prvi put zagledam u tebe.

– Kladim se u sve na svetu da sutra neće doći na čas – promrmljao je.

– A odakle bi ti to znao? – odgovorio sam glasom koji je još bio tih.

Možda na tebe ne bih ni bacio pogled da Aksel, videvši te kako odlaziš u neuobičajen čas, nije pomenuo kladenje.

– Sudeći po tome kako je vode, Gina se neće vratiti – rekao je i pogledali smo kroz prozor. Videvši kako te dok hodaš onaj gospodin ozbiljnog koraka drži podruku, dodao je: – Najmanje do ponedeljka.

– Vas dvojica, s kraja učionice... Hoćete li biti ljubazni da učutite?

Školski bibliotekar nije bio baš dobro raspoložen. Bio je profesor filozofije i predavao je starijim đacima. Iako je bio prisiljen da nas svaki čas opominje, imali smo tu sreću da još nije upamtio naša imena. U stvari, nama

devetogodišnjim đacima ulaz u raj knjiga bio je dopušten svega jednom nedeljno, sredom, posle užine. Neki mudri pedagog je promislio da ako biblioteku doživimo kao gotovo zabranjeno mesto, češće ćemo želeti da idemo u nju kako bismo vratili knjige i, među svim onim tomovima i bajkovitim pričama, dospeli do jedne koja bi nas plenila. Do KNJIGE velikim slovima – svako bi našao jednu takvu za sebe – koja bi nam probudila apetit za čitanjem. Međutim, Akselu i meni biblioteka je postala idealno mesto za zabavu. Tačno je da se u dnu prostorije, od zida do zida i od vrha do dna, nalazilo bezbroj polica s knjigama poređanim tako da se svakoj vidi rikna i klasifikovanih po merilu profesora Ajusa lično – mora da je to bilo valjano merilo – ali nas dvojica smo najviše voleli da sedimo na drugoj strani biblioteke, pored velikog prozora. Stavili bismo na klupu bilo koju knjigu, otvorili je i proveli školski čas razgovarajući vrlo tiho i osmatrajući dvorište s tri bora dok je Ajuso, sedeći za gospodskim stolom, uz pomoć majušnih naočara što su počivale pri vrhu njegovog nosa, arhivirao svoju zbirku veoma antikvitetnih razglednica Barselone.

Aksel i ja smo otkrili da je veliki prozor biblioteke glavno strateško mesto škole. Panorama je obuhvatala sve, od vrata koja su gledala na salu za fiskulturu i svlačionica za devojčice i dečake, pa do glavnih ulaznih vrata u školu, a ako bismo izvili vrat, mogli smo da vidimo delić Beljesguarda,¹ slepe ulice u kojoj su oni učitelji, nastavnici i profesori koji su se najranije budili mogli da parkiraju svoje automobile jedan iza drugog. S druge strane

¹ Ulica nazvana po istoimenom zdanju arhitekta Antonija Gaudija, koje je poznatije kao Kuća Figeras. (Prim. prev.)

velikog prozora biblioteke videla se učionica za likovno vaspitanje, a uz neke bugenvilije kojima je bilo teško da rastu nalazio se sekretarijat koji se, u slučaju nečije krvave rane ili glavobolje, pretvarao u hitnu pomoć, sklonište ili utočište.

Sredom od tri do četiri posle podne tri bora uživala su u trenucima spokoja. Više nisu morala da igraju ulogu stativa niti da služe za privezivanje kanapa koji je trebalo preskakati. Dok su sva deca bila u učionicama, jedva da je iko prolazio dvorištem. Pošto bi oprale tanjire i lonce, kuvarice su odlazile vukući noge. Nadzornici u trpezariji su se, u žurbi da uživaju u poslepodnevu i u životu, peli na svoje bicikle i spuštali se Beljesguardom. S vremena na vreme, ponekom sredom, dok smo svi mi učenici trećeg C bili u biblioteci, videli bismo kako pravo u sekretarijat dolazi poneki roditelj, da bi iz usta razrednog starešine čuo presudu sopstvenom detetu. Međutim, te vrele majske srede kad nam je školska uniforma već smetala, u čas kada su dvorištem prolazili samo vetar i spokoj, videli smo kako dolazi jedan tajanstven lik.

Taksi se zaustavio pred školskim ulaznim vratima i iz njega je odmah izašao čovek koji je mogao biti vršnjak naših roditelja, ali nam uopšte nije delovao kao otac školarca. Nosio je kravatu. Tamno odelo i kravatu. A u našu školu ulazilo je vrlo malo kravata.

– Pogledaj, Bjele.

Aksel mi je pokazivao nešto, ali ja nisam razumeo šta je to trebalo da vidim.

– Taxi ne odlazi.

Mnogo su mi se dopadali barselonski taksiji u žutoj i crnoj boji, što je hromatski neprobavljiva kombinacija, ali

je automobilima davala na personalnosti. Ugledaš takav taksi i razmišljaš... E da, i u Buenos Ajresu taksiji su crni i žuti. Čovek s kravatom i grumenom crne jež-frizure gotovo bezvoljno se popeo stepeništem koje je od ulice vodilo do biblioteke. Pred vrata zbornice izašla je da ga, sa smrknutim izrazom lica, sačeka direktorka škole. Aksel je prepoznao da posredi nije uobičajen susret te vrste. Naredbodavna gospođa Ramos pojavila bi se vrlo retko, prilikom kritičnih slučajeva. Rukovali su se, ušli u zbornicu i tokom nekoliko minuta više nismo mogli da motrimo igru. Razgovor je trajao kratko budući da je naredbodavna gospođa izašla sama i, svojim uspravnim hodom – uzrokovanim ukleštenjem nekog kičmenog pršljena ili željom da oponaša balerine – otišla je u učionicu za likovno vaspitanje. Svake srede, dok smo mi iz trećeg C posle velikog odmora morali da idemo u biblioteku, vi iz trećeg B imali ste čas crtanja ili bavljenja plastelinom. Te sedmice smo morali da crtamo kuću Đuana Miroa u Monrođ del Kampu, čiju je maketu profesor Torio okačio o tablu. Nije to bilo ništa. Kopirati Miroa, samo za sat. I pošto su boje bile tako suve, tek što bismo uspeli da ih omekšamo vodom, došao bi trenutak da predamo rad Toriju. Bio je posvećen tip taj Torio. Možda je to bilo do predmeta. Međutim, dotične srede, čim je napustio učionicu sa direktorkom, i sam je počeo da se mrgodi. Ponovo su ušli i, u tren oka, Aksel, koji je imao bolji vidik, rekao mi je:

– Pogledaj, Bjele, pogledaj. Idu sa Ginom.

I Torio se zabo tamo, dok su vrata učionice bila otvorena, a direktorka i ti ste otišle u sekretarijat i tada sam pomislio: „Kako čudno.“

– Šta li je uradila? – pitao sam Aksela.

Pre nego što ste stigle u sekretarijat, odande su izašli tajnoviti tip i tvoja učiteljica, ne sećam se kako se zvala. Stavila ti je ranac i majčinski te, ako mogu tako da ti kažem, poljubila dva puta. A naredbodavna gospođa, koja nikad nikog nije poljubila dvaput, samo te je, manje-više hladno, pomilovala po lišcu. A čovek te je odlučno uzeo za ruku i polako ste se udaljili put ulice. Kada ste prošli pored učionice za likovno vaspitanje, Torio ti je četkicom mahnuo zbogom i, koliko sam mogao da vidim iz daljine i istežući vrat, osmehnuo ti se.

– Misliš da su je izbacili?

– Ginu?

– Ako nisu, zašto je vode?

– Onaj gospodin nije njen otac...

– A ko bi bio?

– Njen otac nosi brkove, a ovog gospodina nikada u životu nisam video.

I počev od tog trenutka, u kojem se Ajuso zabavljao prekorevajući nekog smotanog dečka što je vraćao u biblioteku knjigu Itala Kalvina *Baron na drvetu* posle predviđenog roka, Aksel i ja smo nagađali zašto su te odveli iz škole.

– Ukrala je novac – govorio je jedan.

– Novac, odakle?

– Iz sekretarijata – izmislili bismo, na primer, to.

– Ili je ušla u mušku svlačionicu.

I dolazilo nam je da puknemo od smeha.

– Jeste, ušla je, svukla se gola i pokazala vulvu muškarcima iz trećeg B.

Ajuso je, sa vrata, zaurao na nas. Pravili smo se da čitamo, kao da se ništa nije dogodilo, i veoma tiho nastavili

da nižemo moguće razloge za isključenje. U tom trenutku, ti i ćutljivi čovek koji je došao po tebe već ste bili izašli iz škole i ušli u taksi. Vozač vas je čekao s uključenim taksimetrom, koristeći međuvreme da zaobilazno izađe iz slepe ulice i ponovo se spusti Beljesguardom.

– Možda su joj umrli roditelji...

– Hteo si da kažeš: njene babe i dede. Kako bi bilo moguće da su joj umrli roditelji?

I baš u tom trenutku, jedne vruće majske srede oko četiri posle podne, ispred velikog prozora biblioteke, dok sam bio zagledan u dvorište triju borova u školi nazvanoj po jednom svecu i u Ajusa, koji je postao fantazmagoričan lik što ne prestaje tiho da gundā, moj svet se srušio. Otkrio sam da i roditelji mogu da umru. Do tada mi niko nije rekao ništa slično, a meni to nije palo na pamet. I, odjednom, sve što me činilo sigurnim dovedeno je u sumnju. U svoj život sam uneo rizik, jedan nov, nepoznat i dubok strah.

– Aksele, jesi li siguran da dok smo deca mogu da nam umru roditelji?

Ispričao mi je da se to desilo jednom njegovom rođaku. I ubeđivao me da nije istina da roditelji umiru kada su stari. U stvari, ne nužno tada. Opirao sam se da poverujem u to a kada su došli po mene pa smo se popeli u voz R5, pitao sam majku je li istina da... O trenutnoj temi govorio sam s poteškoćama i nadom da su to samo Akselove ludorije. A ne sećam se kako je tačno glasio odgovor, ali sam razumeo da ovde može da umre bilo ko, ma kojih godina i bilo kog trena. Poput onih triju košljoriba koje smo držali kod kuće i koje su uginule tek tako, zbogom, u akvarijumu, a da nismo uspeli da otkrijemo razloge. Možeš li da zamisliš da

me dirnutost tim saznanjem obuzimala mesecima? Stoga sam ti i rekao da nikada neću zaboraviti kako se desilo da se prvi put zagledam u tebe. Do toga dana znao sam ko si, naravno da jesam. Gina, devojčica iz mog razreda i drugog odeljenja, možda jedna od najboljih u kolutu unazad na fizičkom, ali ti nisam znao prezimena.²

Sutradan nam je u školi sve objasnila naša gospođica Nuriya iz trećeg C. Stojeći pred tablom, rekla nam je da bi do kraja polugodišta trebalo da pomognemo Georgini Kastro ako nam se učini da je tužna, jer joj je umrla majka. Do tada nijedno odeljenje devetogodišnjaka i devetogodišnjakinja nije slušalo gospođicu Nuriju sa toliko pažnje. A za trinaest godina koliko je već radila kao učiteljica, ni Nuriya nikad nije videla lišca tako prijemčiva na dramu koju im je prepričavala. Video sam oko sebe nekoliko blelih lica čiji vlasnici su, kao što se meni već desilo, upravo otkrili mogućnost koju nikada nisu ni razmatrali. Neko je čak i zajecao. Rekao bih da je to bila jedna tvoja drugarica. A tebe nam je bilo veoma žao. Aksel, koji je možda već tada ciljao na studije novinarstva, pitao je gospođicu Nuriju da li je tvoja majka umrla iznenada ili je bila bolesna.

– Umrla je od izliva krvi u mozak – odgovorila je Gina, koja je, potiskujući nostalgiju, slušala katarzični Bjelov monolog.

Nama nisu rekli baš tako. Objasnili su nam da se osetila loše i iznenada umrla. I od tada, kad god mojim roditeljima nije bilo dobro ili su bar tako izgledali, ja to ne bih

² Španci i Katalonci, kao i drugi Hispanci, nose dva prezimena, i majčino i očevo, osim ako neko želi da istakne samo jedno od njih ili promeni prezime(na). (Prim. prev.)

rekao nikom, koliko god patio tiho i s željom da kod nas kući dođe lekar i baci pogled na njih. I osluškivao sam da li pravilno dišu. A ako...

– Mogu li da ti kažem jednu stvar, Bjele?

Gini je postalo hladno.

– Naravno... – Bjel je, pored nje, gledajući u neku tačku na plafonu, mrsio Gininu kosu ispod njenog ramena.

– Kako ne bi mogla...

– Ti si otkrio opasnosti života. I mnogo mi je žao zbog toga. Da tvoja nevinost bude sjebana. Ali ja sam ona koja je pala s konja na magarca. Meni je umrla majka. U svojoj trideset drugoj. Iznenada, laku noć.

– Eh, da ja...

– Odvede te u školu ujutro i ujak te pokupi posle podne, vodi te taksijem do kuće i dok te služi šoljom mleka za užinu, govori ti šta se dogodilo.

– Gina, čoveče. Nisam želeo... Sve to sam ti govorio zato što je Aksel dobio opkladu. Jer se izvukao, čoveče. Ako se to dogodilo jedne srede, sigurno da se nisi vratila u školu pre ponedeljka.

– Ne sećam se. Ne sećam se ničeg iz tih dana. Kao da nisu ni postojali. U stvari, znaš li šta je najgore od svega? To što se ne sećam rođene majke. Ni njenog glasa, ni njenog mirisa, ama baš ničega. Ali kako bi moglo drugačije? Imala sam devet godina. Da sam mogla da biram – osmehnula se, kako bi prestala da kažnjava Bjela – draže mi je bilo da pokažem vulvu svoj deci iz trećeg razreda.

2. LJUBAVNIK U TVOM NARUČJU

Svega jedan od njih nije stavio naočare kroz koje bi mogao da vidi u tri dimenzije. Od čitavog partera i dve stotine osoba – ili možda i više – u njemu, što su gledale u platno, koje se nije videlo na fotografiji, samo jedan dečak nosio je vlastite, svakidašnje naočare za vid i po svemu sudeći progutao ceo film kroz neobičan vizir, kroz koji nije mogao da vidi naročito dobro. Posredi je fotografija naslovne strane magazina *Lajf*. „Dž. R. Ajermen, 26. novembra 1952.“ Bili su to svi podaci koji su se nalazili na slobodnom donjem delu stranice. Crnobela fotografija brzo je snimljena tokom američke premijere prvog filma u 3D tehnologiji. Poster filma Gina je okačila u svojoj sobi. Zasmejala ju je da vidi sve te dobro začešljane osobe, uključujući i brižljivo doterane žene i muškarce s kravata-ma. Za razliku od onog dečaka, svi su nosili naočare belih okvira i bili bez izuzetka ponosni na saznanje da učestvuju u novini, događaju do kakvog za toliko vekova čovečanstva nikada nije došlo. Međutim, zvanice nisu znale da će,

zahvaljujući fotografiji za koju nisu ni znali da nastaje, sa većitom grimasom uči sa premijere u istoriju. Gina je obožavala fotke mase od koje ni jedna jedina osoba nije ostala živa. Važno joj je bilo da tu bude ljudsko mnoštvo, mnogo lica u različitim planovima, naravno u crnobelom. Manje je značajno bilo da li su to fudbalski navijači na nekoj starinskoj tribini, vojnici u nacionalsocijalističkom defileu ili građani u najužem smislu te reči, u masovnoj nedeljnoj šetnji Ramblama, iz vremena kad su muškarci nosili ravne šešire. Proučavala je njihova lica, zamišljala njihove živote i uvek razmišljala jedno te isto. Svi oni su mrtvi. Bio je to njen poseban način da oživi – užasni i istrajni – utisak o prolaznosti koji nas, nekog više nekog manje, sve progoni, koliko god se trudili da to prikrijemo.

Gina, koja se nikada nije šminkala, izdužila je trepavice uz pomoć specijalnih makaza. Pokupljene kose, obukla je zelenu haljinu koja se nalazila na patosu. Njome je okružila noge i mehaničkim gestom je povukla nagore. Zakopčala je tri dugmeta koja su se spuštala do struka, osmotrila se u ogledalu pored postera, otvorila prozor sobe kako bi proventrila prostoriju, ovlašno poravnala ukrašeni krevetski prekrivač, uzela fasciklu za fakultet i slušalice vokmena i krajnje žurno se uputila prema univerzitetu. Kada je bila u hodniku, začula je hrkanje.

– Idem – rekla je, ali njen nepomični otac nije je čuo. Nije mu smetala ni muzika kojom se završavao televizijski dnevnik. Približila mu se i viknula: – Kažem da idem!

Spavao je kao zaklan. Bio je to svakodnevni prizor u trpezariji, popodnevno spavanje u drevnoj prostranoj

fotelji. Primetila je da se ona videla još na fotografijama stana bake i deke. Najviše što su učinili kako bi ona nadživela protok vremena i izgledala nova bilo je da ispune navlaku za sedišni jastuk i da tapaciraju fotelju tamnijim somotom, na kakvom se prljavština teže vidi. S namerom da probudi oca, prodrmusala mu je ramena.

– Kao da si sedamdesetogodišnjak.

– Šta?

– Neprestano knjavaš pred te-veom.

– Umoran sam – odgovorio je, jedva otvorivši usta, a oči ni najmanje.

– Idem. Vidimo se sutra.

– Kuda ćeš?

– Na predavanje, tata – rekla je, i pomislila: „Gde misliš da bih drugde mogla da idem?“

– Vidimo se sutra?

Gina nije imala nameru dodatno da objašnjava. Bešumno je išla hodnikom noseći kacigu za motor u ruci i slušajući muziku Glorije Gejnor u jednom uhu, zahvaljujući sićušnoj okrugloj i gumiranoj slušalici.

– Pitao sam te kuda ćeš – njen otac se probudio i ponovo bio onaj, stari.

– Na predavanje.

– Rekla si mi „vidimo se sutra“.

– Zar nije trebalo da ideš u Bilbao?

– Pa šta. Hoću da znam kuda ideš čak i kada nisam kod kuće.

– To ćemo znati tek kad danas završim s faksom – nije to bilo prvo poslepodne kada je Gina insistirala na pravu da ima sopstvene tajne.

– Ali mogu li da znam kakvi su ti planovi?

– Pod jedan, ne znam, tata. Ne znam kuda ću i s kim da idem i kada ću da se vratim posle predavanja. I, pod dva, imam osamnaest godina i radim šta mi se prohte.

– Nemoj da se proseravaš – uspela je da ga razbudi. – Prema meni se ponašaš kao da imaš dvadeset osam. Ali dok živiš pod ovim krovom, govorićeš mi šta radiš i gde si.

– A ti?

– Šta je, dovraga, sa mnom?

– Zar ti meni nećeš da daješ takva objašnjenja? Mislim da ovde živimo oboje...

– E baš mi je to trebalo.

– S kim ideš u Bilbao?

Njen otac, dupeta zalepljenog za fotelju, nije imao istinsku želju da joj objasni da će ići sam, poslednjim avionom na liniji Barselona–Bilbao, jer sutra treba da ima sastanak sa advokatom jedne fabrike motora za brisače šoferšajbni u gradiću Galdakao. Osim toga, nije podnosio sletanje na aerodrom *Sondika*, uvek zahvaćen snažnim naletima vetra koji su silovito pomerali krila tako da izgleda da će dotaći pistu pre no što to učine točkovi letelice. Baš na tom aerodromu, smeštenom na vetrovitoj zaravni, stekao je izvesna loša iskustva. Neka to bude jasno: Manuel Kastro nije voleo avione i leteo je samo onda kad nije imao drugog izbora. A kada to nije mogao da izbegne, sve vreme uzletanja, dok je kabina bila iznad repa aviona, nizao je Očenaš za Očenašem ne pomerajući usne, sve dok se ne bi ugasio svetlo, što bi mu omogućilo da raskopča sigurnosni pojas. Tumačio je mere predostrožnosti kao znak saosećanja pilota prema putnicima. Saopštavao im je, kao da im je namigivao, da je već ovladao situacijom i da nemaju čega da se plaše dok se ponovo ne uključi

svetlašce za pojas. Međutim, umesto da kaže bilo šta o tome što je već godinama čuvao samo za sebe, odmerio je Ginu od glave do pete.

– A hoće li te pustiti na univerzitet u toj mrtvačkoj odeći?

– Uvek si isti. Ti si... – mrzela je način na koji je njen otac izgovarao sintagmu „mrtvačka odeća“, naglašavajući „r“ s tonom prezira koji je mogao da je izludi. Nije podnosila da joj se meša u način oblačenja i života. I smejanja. I razmišljanja. I obedovanja: jela je malo i samo zdrave namirnice. Uzela je ključeve motora, okačene o figuricu rakete kojom Tintin sleće na Mesec,³ okačene o komad nameštaja u predsoblju. Otvorila je vrata, izašla i, ne rekavši ni „doviđenja“, zaključala ih, manje besna no što je to želela.

U petnaest do devet, kada se vratila, više nije bilo nikog kod kuće. Posle šest sati i pošto je opeglala što je trebalo i spremila večeru, Isabel je otišla.

– Uđi. Zar ovde nisi bio nikada pre?

– Kada si želela da...?

Po tome što ga je Gina u liftu dugo i strastveno ljubila u usta, Bjel je slutio da će to veče možda pamtiti do kraja života.

– Ne znam. Možda si kada smo išli u istu školu neki put došao da se igraš.

– Nisam.

³ Strip *Tintinove avanture* nastao je 1929. u idejno-crtičkoj realizaciji Belgijanca Žorža Remi-Eržea. Glavni i naslovni junak je zemljak autora stripa, mladi, naivni i pravični reporter koji putuje u razne svetske države, ali i na Mesec. *Tintinove avanture* prevedene su na preko sedamdeset jezika. (Prim. prev.)

– Ili si možda došao na zabavu povodom neke godišnjice.
– Nikada nismo bili naročiti drugovi...
– Ali moglo je da se dogodi, šta ja znam.
– Da li je ovo tvoja soba?
– Ako tako više voliš, nek bude da je soba mog oca, budalice – Gina se približila prozoru. – Gleda na stražnje dvorište. Na garažu od cementa i azbesta; nije to najbolji mogući pogled.

– U redu je, čoveče. Soba kao da pripada nekom liku – rekao je i pokušala je da je raspremi. – Hteo sam da kažem da nije one boje i da nije kič...

– Naravno, naravno...
Bjelove oči fokusirale su se na poster na ormaru.
– Prelepa fotka...
– Samo jedna osoba ne nosi trodimenzionalne naočare.
Baš da vidimo hoćeš li je naći.

Bjel se smestio na dva koraka od postera. Odlučio je da sledi izvestan red. Nikada ne učiniti ništa bez reda i zbrkano. Zagledao se u donji desni ugao fotografije i podizao pogled cikcak, red po red, motreći osobu po osobu...

– Jesi li sigurna da jedna od njih ne nosi naočare?
– Jesi li se to predao?
– Nikada.
– Daću ti trag – Gina ga je zagrlila s leđa i zarila svoju bradu u njegovo rame. – U pitanju je jedan dečak.

Praveći se lud, Bjel je nastavio da pažljivo posmatra parter zdesna nalevo pa prema gore.

– Našao sam ga. Ovde – pokazao je prstom. – Dečak je.
– Kao što sam ti rekla. Misliš li da je živ?
– Čoveče...

– Ženo...

– Koliko bi mogao imati godina? Deset, dvanaest? Pa naravno da može da bude živ. Koliko bi sada mogao imati godina? Gotovo pedeset...

– A svi ostali?

– Ukoliko je ovo 1952... Znaš li šta su svi ovi ljudi gledali?

– Potražila sam i znam – prisetila se. – *Đavola iz Bvane*, prvi film u tri dimenzije.

Na prvoj godini studija Gina se zabavljala dopunjujući podatke o posteru koji joj je bio okačen u sobi, na ormaru za zimsku odeću. Jedan od scenarista *Metro Goldvin Majera*, Milton Gensberg, imao je brata oftalmologa. Njih dvojica, Milton i Džulijan, izumeli su film koji su nazvali filmom „prirodnog pogleda“. Niko nije obratio pažnju na njih. Ni na njih ni na njihov izum. I tako je bilo sve dok producent i radijski čovek Arh Oboler nije uvideo ogromne komercijalne mogućnosti te vrste projekcija na kojima je gledalac mogao steći utisak da se nalazi u samoj priči i da pada niz hridi baš kao i glavni junaci ili da se ubice bacaju na njega. Lično je producirao *Đavola iz Bvane*, film o ljudima koje su proždrali lavovi. Tvrdili su – a da im nikada niko nije protivrečio – da je baziran na istinitim događajima. Premijerno je projektovan 1952, 26. novembra, u holivudskom *Paramount teatru*, u Los Anđelesu, i Dž. R. Ajermen snimio je fotografiju koja će biti na naslovnoj strani magazina *Lajf*, mnogo pre nego što će je Gina Oms okačiti u svojoj sobi. Kao studentkinju prve godine na Barselonskom univerzitetu, najviše ju je oduševilo nalaženje postera koji su najavljivali prvi

trodimenzionalni film. Slogan je glasio: *A LION in your lap! A LOVER in your arms!*⁴

– Ljubavnik u tvom naručju – Gina je svesrdno zagrlila Bjela.

– Mnogo mi se dopada tvoja soba – odgovorio je on, koji je bio viši od nje za glavu.

– Meni se najviše dopada krevet – Gina ga je pustila i skočila na dušek skokom kakav je očigledno izvodila i ranije. Izvela je to tako uvežbano da se vuna nije ni pomerala. – Dođi.

Gina je raskopčala haljinu i pustila je da sklizne na tepih u sobi. Mrtvačka odeća, pomislila je, sranje. Pustila je Bjela da se pobrine za brusthalter i gaćice – koji se nisu međusobno uklapali. Dečko se potrudio, s nadom onog ko se nadmeće na tuđem terenu. Znao je da niko ne očekuje ništa veliko od njega, i da bi, ako svoje gitarističke prste uposli do kraja, mogao obezbediti da Gina svrši pre njega. S jednom rukom unutra i drugom na njenoj bradavici, upravo je svirao *Koncert za Aranhues*.⁵ Dovoljno mu je bilo prvih nekoliko akorda da zna da može da iznenadi Ginu, koja je proživela ono trodimenzionalno iskustvo sklopljenih očiju. Nakon pedeset jecaja i sa jastukom povrh glave kako je susedi ne bi čuli kad vrišti, prepustila se. Potom je on – kao od majke rođen – žurio da legne povrh nje. Takođe je žurio da se duboko zarije u nju. A na kraju, odveć je hitao da izjednači. Kao da je u priručniku za nesporazume zapisano da je seks utakmica koja će se

⁴ Engl.: Lav u tvom krilu! Ljubavnik u tvom naručju! (Prim. prev.)

⁵ Najpoznatije delo za gitaru i orkestar španskog kompozitora Hoakina Rodriga (1901–1999), urađeno 1939. i premijerno izvedeno 1940. godine (Prim. prev.)

uvek završiti bez pobjednika i poraženih. Čim se odvojio od nje, dok je još trpeo stotinu dvadeset otkucaja pulsa, Bjel je postavio pitanje koje nije smeo.

– Kako je bilo?

Još otkako je bila mlada devojka, Gina nije podnosila jebenu mušku maniju da, ma koliko imali godina, traže da budu ocenjeni posle svake jebačine. Kao da se sve može svesti na brojku. Kao da svi muškarci misle da zaslužuju pet plus. Kako ga ne bi ocenjivala, kako ne bi pretvorila veče u seksualnu debatu do koje joj nije bilo, pokušala je da izbegne temu.

– Da mi je neko rekao da će me kresnuti najružniji dečak u učionici...

– Čoveče...

– Ženo, ženo...

– Ali sada bolje izgledam, zar ne?

– Nemoj da umišljaš, nećemo se venčavati.

Prasnuli su u smeh. Bjel se upravo očistio peškirom iz toaleta koji mu je, u pravom trenutku, Gina pružila kako ne bi ulepio čaršave i koji je bacio na pod, pored svojih cipela. Duboko je udahnuo i legao na leđa, gledajući plafon. Rukom je nežno mrsio kosu na Gininom ramenu. Tokom nekoliko minuta, dok su im se otkucaji normalizovali, nisu razmenili ni reči. Bili su opušteni i prazni. Dečko krivog nosa i pregustih obrva prenuo ju je:

– Nikada neću zaboraviti kako se desilo da se prvi put zagledam u tebe.

Iako zahvalno i euforično – jer se okoristio o staru drugaricu za koju je mislio da mu nikada ne bi dala – Bjel je govorio tiho, kao da razgovara sa drugovima na ekskurziji pa, sa donjeg na gornji ležaj kreveta na sprat,

jedan drugom u mraku poveravaju sopstvene misli i nesreće. Prepričao joj je kako se opkladio s Akselom u biblioteci jedne srede posle podne, kada su uvideli da kroz dvorište sa tri bora u školu dolazi gospodin kog nikada ranije nisu videli.

Čovek je s ozbiljnim izrazom lica razgovarao sa svima živima, dok nisu izvukli Ginu Kastro iz učionice obložene plastikom. Gina, koja se u tom razdoblju još zvala Georgina Kastro, odustajala je od dopola dovršenog crteža Miroa i Torio joj je, sav u žurbi, rekao „doviđenja“ držeći slikarsku četkicu, dok je direktorka škole sve osmatrala sa vrata sekretarijata, stojeći veoma uspravno. Zagonetni čovek i drugarica iz trećeg C s rancem na leđima ušli su u taksi i izgubili se u pravcu civilizacije.

Gina je slušala tu pripovest kao da nije imala veze s njom, kao da dan o kojem se govorilo nije najviše uticao na nju do kraja života. Nije razumela kako je moguće da se, s obzirom na to da je bilo reči o najkritičnijim trenucima, ne seća ničega i kako da joj se to što joj je postepeno otkrivao Bjel čini, u najboljem slučaju, kao nešto što je kanda proživela u maglovitom i kratkom snu. Takođe, nikada nije ni pokušala da zamisli način na koji su se njeni vršnjaci iz škole uputili u smrt njene majke. Ni na sekund se nije upitala šta su govorili o njoj od trenutka kad je, i ne znajući, dospela u centar pažnje. Kao ni o tome da su je njeni školski drugovi kad bi je videli u dvorištu, u trpezariji ili na času, možda doživljavali kao devojčicu koja je sa devet godina postala siroče jer je ostala bez majke tek tako, iz vedra neba, tras. Nije mogla da razume kakav je to oksitocin mogao da učini da ona zaboravi celo to poslepodne u školi. Kao da se sve to nije ni dogodilo.

– U stvari, znaš li šta je najgore od svega? To što imam osamnaest godina i ne sećam se rođene majke. Ni njenog glasa, ni njenog mirisa, ama baš ničega. Ali kako bi moglo drugačije? Imala sam devet godina. Da sam mogla da biram, draže mi je bilo da pokažem vulvu svoj deci iz trećeg razreda.

Ponovo su prasnuli u smeh. Kada su se utišali, Bjel je detektovao izvestan prigušen zvuk, kao da su se neka vrata zatvorila.

– Šta je bilo ovo?

– Ništa. Lift.

– Zar se nešto nije začulo baš ovde, u stanu?

– Opušteno, moj otac je na putovanju.

– Ja sam čuo nešto baš odavde.

– Sigurno su to susedi – Gina se nije uznemirila. – Imaju petoro dece.

Međutim, odjednom je prepoznala zvuk očevog ključa. Svako s vremenom počne da stavlja ključ u bravu na karakterističan način.

– Sranje, to je moj otac – a taj identični zvuk već godinama je slušala nekoliko puta dnevno.

– Pobogu, Gina, šta to govoriš?

– Sklanjaj se pod krevet.

Bjel je skočio preko Gine i, koristeći putanju odskoka, smestio se ispod ležaja. U vazduhu je svojim telom bio ocrtao savršenu parabolu, poput linije njegovog nosa. Gina je pokupila svu garderobu i, pokretom šampionke u kuglanju, bacila je na drugu stranu kreveta.

– Zdravo, malena! – viknuo je njen otac iz predsoblja, još pre nego što je zatvorio vrata.

– Cipele, cipele – tiho je rekao Bjel.

– A šta bi s Bilbaom!? – viknula je Gina, u krajnjoj žurbi oblačeći pižamu. – Šta se desilo!?

– Cipele – insistirao je nervozno Bjel, ali toliko tiho da ga Gina uopšte nije čula.

– Oluja na aerodromu – suvi glas njenog oca dopirao je iz sve veće blizine. – Nisu nam dozvolili da poletimo.

– Samo trenutak, tata, svlačim se.

– Kažu da je na severu pala kiša...

Po njegovim koracima Bjel je osećao da je Ginin otac praktično već tu.

– Ne ulazi – rekla je Gina, prinoseći ruke glavi.

– Već dobro znaš da ne podnosim zatvorena vrata – i Manuel Kastro, koji je ostao udovac u svom prvom braku, sa Paulinom Oms, otvorio je vrata.

3. TAJ DAN NIJE BIO DOBAR

Taj dan nije bio dobar“, rekla je Isabel. Baka se pojavila kod kuće u krajnjoj žurbi i ne stigavši da kaže ni „zdravo“, ušla je u unukinu sobu da proveri vest koju joj je sin saopštio preko telefona, a u koju ona nije mogla da poveruje. Ne bi mogla da proguta to što je Gina, nakon jedne diskusije sa svojim ocem – Manuel nije želeo da joj prenese razlog za svađu – ispraznila svoju sobu. Gina je ostavila samo plišane igračke iz detinjstva, kutije prepune školskih zabeležaka, Rubikovu kocku pravilno složene zelene strane i poster gospode i dama iz Los Anđelesa sa trodimenzionalnim naočarima. Baka nije pronašla ni najmanju čar u tom prizoru kraja sveta. U užasnom raspoloženju, potpomažući se štapom koji se kretao brže od nje, vratila se u kuhinju i pitala Isabel, i direktno i okolišno, da li zna zašto se njena unuka iselila iz stana. Da li zna zašto Georgina živi u studentskom domu. Zna li možda gde je ta javna kuća. Da li zna s kim ona, uopšte, sad živi. Ima li zasebnu sobu. I, iznad svega, pitala je da Gina, makar i